

Szellem a fazékból - Szabó Magda konyhája

2017 január 15. Flag

Szöveg méret

90

Mentés

-
-
-

- [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Kilenc évvel Szabó Magda halála után kiadták (a hagyatékából el?került) Jablonczay Gizella-féle szakácskönyvet.

Kérdés, hogy maga az író? kiadta volna-e. Hiszen Jablonczay Gizella (a családban csak Melinda) az a n?személy, aki elszerette Szabó Magda édesanyjának els? férjét, Majthényi Bélát. Méghozzá – ha hinni lehet a Régimódi történet cím? regénynek – a szakácstudományával. A zseniálisan f?z? Melinda olyan pulykapecsenyét b?vészkedett az asztalra, hogy a beteg és megalázott Majthényi feléledt, s a vénkisasszony megbabonázta a nála tíz évvel fiatalabb férfit. Etesd a bestiát! – summázta a szerelem m?vészetét egykor Laborfalvi Róza is.

Elképzelni sem lehet tehát bonyolultabb érzelmi viszonyt, mint ami Szabó Magdát f?zhette Jablonczay Gizellához. A Szüretben (1943) félkótya, totyogó vénasszonynak ábrázolja, pedig az eposz írásakor már tudja, hogy Melindának csotrákja van. A Sziget-kék meseregényben (1959) a megszállott állatbarát Gizellából kapzsi, állatkínzó Lavíniát farag. A Disznótorban (1960) Kémery Paula alakját húzza rá, aki oly cinikusan alázza meg férjét, hogy a magából kikelt tanító végül a disznó helyett ?t öli meg.

Az író? szinte egész életében harcot vív Melinda ellen, némelykor alpári küzdelmet. Bosszúvágya csak id?sebb korára enyhül. Az Egy modell alakváltozásai cím? feljegyzéseiben maga fogalmazza meg e fejl?déstörténetet: „Az író megöregedett, nem teszi többé felel?ssé Gizellát a maga élete kudarcaiért, hanem ahogy mestere, Tacitus tanította, harag és részrehajlás nélkül megpróbálja rögzíteni igazi arcát. A kett?nk között dúló háború véget ért, Gizella gy?zelmével. A Régimódi történetben kinyitottam a szobaajtót, amelyet eljegyzésem napján ostoba kegyetlenségemben rázárattam. Nem írok rólad soha többé. Jó éjszakát, Gizella!”

Talán ez a feloldozás. És ezért nem blaszfémia, hogy (a családi recepteket tartalmazó kézirattal együtt) a Jaffa kiadó Egy meszely az fél icce – Szabó Magda ízei címmel közreadta Jablonczay Gizella szakácskönyvét. Négyszáz recept (többsége sütemény), amib?l, gyanítom, Szabó Magda életében soha egyet sem f?zött le. Legfeljebb ette ?ket gyerekkorában. Vagy kés?bb Emerenc, az id?s házvezet?n? elkészítette neki. Ha belelapozott a kéziratokba, eszébe juthatott egy íz, illat, hangulat, a két világháború közötti mili?, amely a hétköznapiakban is körülvette. Ebben a korban még nem kellett elmagyarázni, mit jelent a bouillon, mi a galantine vagy a frikasszé, hogyan kell gratinírozni.

A családi receptkönyv megsárgult lapjain érezni lehet, hogy s?r?n használták, javították a leírásokat. Találunk itt receptet Szabó Magda édesanyjától, annak testvérét?l, Ilontól, nénikt?l és feleségekt?l, néhány profi szakácstól is. Még a puhafapadló-máz készítése is bekerült (az Új Id?k hetilapból). Ráadásul korántsem kultúrtörténeti dokumentumról van szó, a receptek lef?zhet?k, igényes, újdonságokra nyitott, jó módú háztartás képét tükrözik. Ahogy a családregényekben megelevenedik száz év kultúrtörténete, a receptgy?jteményekben is felfedezhet? egy let?nt világ életmódjának, étkezési szokásainak lenyomata.

Mert amúgy Szabó Magda életm?vében egyetlen recept sem szerepel. F?zni is meghökkent?en keveset f?znek. Csillogó tyúkhúsleves (Az ajtó), paprikás csirke nokedlivel (Mézescsók Cerberusnak), citromos kolbász (Disznótor), pogácsa, aprósütemények, pulykapecsenye (Régimódi történet), bejgli, aminek tésztája nincs is, csak töltelék – sz?kös kínálat. Szó sincs itt ínycsikorgó orgiákról, mint Krúdy, Jókai, Mikszáth esetében. Talán inkább Móricz fenyegetettsége köszön vissza: az evést nem öröm, inkább tragédia követi. Szabó Magda számára az étkezés a jellemábrázolás része.

Móricz szerint a n? helye a konyhában van. Vagy a hálósobában. Szabó Magda az íróasztalt választotta. Mert minek f?zni annak, aki írni tud?

Vinkó József - www.valasz.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: <https://twitter.com/syracuse73>, illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló